

Tietoa ihmisen papilloomaviruksista (HPV) ja papa-muutoksista

---

Yleistä

HPV, eli ihmisen papilloomavirus, on miltei aina osallisena kohdunkaulan syövässä ja sen esiasteissa.

Viruksia on n. 200 eri tyyppiä, joista osa voi aiheuttaa muutoksia kohdunsuulla, emättimessä ja ulkosynnyttimissä. Korkeanriskin virukset liittyvät kohdunkaulan syöpään. Matalan riskin virukset aiheuttavat mm. ulkosynnyttimien näkyviä kondyloomia, joihin ei liity syöpäriskiä. HPV-virustestillä etsitään vain korkeanriskin viruksia.

Suurin osa naisista (noin 80 %) saa joskus elämänsä aikana HPV tartunnan. Virus tarttuu herkästi yhdynnässä sekä läheisessä limakalvokontaktissa. Virustartunnasta ei tarvitse olla huolissaan, koska 9 naisella 10:stä virus häviää oman vastustuskyvyn ansiosta kahden vuoden sisään. Tartunnan tarkkaa ajankohtaa on mahdoton selvittää, koska virus yleensä ei anna mitään oireita. Vasta pitkittynyt korkeanriskin virustulehdus voi aiheuttaa esiastemuutoksia, jotka hoitamattomina voivat kehittyä syöväksi.

Tiedetään että tupakointi heikentää elimistön paranemistaipumusta ja lisää kohdunkaulansyövän riskiä noin 50 %.

Kolposkopia-tutkimus

Kun naisella todetaan papa-kokeessa solumuutoksia tai hänellä on toistetusti positiivinen korkeanriskin HPV-virusnäyte, tehdään kohdunsuun ja emättimen mikroskooppitutkimus eli kolposkopia naistentautien poliklinikalla. Tutkimuksessa käytetään etikkahappoa, joka tuo esiin muutosalueet. Todetuista muutosalueista otetaan pieniä koepaloja, joista selviää, onko kyseessä syövän esiaste.

Hoito

Kohdunkaulansyövän esiasteet hoidetaan poliklinikalla paikallispuudutuksessa ns. sähkösilmutalla (loop-hoito). Poistettu alue lähetetään patologille tutkittavaksi. Tämän jälkeen papa- ja HPV-seuranta jatkuu naistentautien poliklinikalla Suomessa olevien käypähoito-ohjeiden mukaisesti.

Raskaus

HPV-tulehdus ei aiheuta lapsettomuutta, eikä vaikuta raskauteen tai synnytykseen. Papa-kokeita ja HPV-näytteitä voi turvallisesti ottaa raskauden aikana. Sähkösilmuikkahoidot voivat hiukan lisätä ennenaikaisen synnytyksen riskiä.